

A photograph of a pine forest. The image shows numerous tall, straight tree trunks, likely pines, with a reddish-brown bark. The ground is covered in a dense, vibrant green undergrowth, possibly moss or small plants. The background is filled with more trees, creating a sense of depth. The lighting is natural, suggesting an overcast day.

**RMK arengukava
2009-2012**

Sisukord

1.	RMK arengukava vajalikkus	3
1.1.	RMK-le pandud ülesanded	3
1.2.	RMK arengukava koostamine	3
2.	Toimimiskeskonna kirjeldus	5
2.1.	RMK tegevust mõjutavad välised tegurid	5
2.2.	Töökeskkond ja töötajad	5
3.	Organisatsiooniülesed eesmärgid	7
3.1.	Riigimetsa pindala suurendamine	7
3.2.	Metsa elurikkuse säilitamine	7
3.3.	Rahvusvahelistele säästva metsanduse nõuetele vastav toimimine	8
3.4.	Metsa mitmekülgseks kasutamiseks võimaluste loomine	8
3.5.	Tõhus juhtimise korraldamine	9
3.6.	Metsandusteadlikkuse tõstmine ühiskonnas	9
3.7.	Teadus- ja arendustegevus	10
4.	Tegevusvaldkondade eesmärgid	11
4.1.	Metsakasvatuse tegevusvaldkond	11
4.1.1.	Metsahaldus	11
4.1.2.	Metsamajandus	13
4.1.3.	Puiduturustus	14
4.2.	Loodushoiu tegevusvaldkond	15
4.3.	Metsauuendusmaterjali tootmise tegevusvaldkond	15
4.4.	Jahinduse tegevusvaldkond	16
5.	Kogutulem	17
	Tabel 1. RMK arengukava 2009–2012 finantsprognos	18
	Lisa 1. RMK juhatuse aruanne arengukava 2007 aasta eesmärkide täitmisest	
	Lisa 2. RMK arengukava 2009–2012 koostamise protsess	

1. RMK arengukava vajalikkus

1.1. RMK-le pandud ülesanded

RMK on 1999. aastal Metsaseadusega moodustatud riigitulundusasutus, mille ülesandeks on riigimetsa majandamine ning mitmekülgseks kasutamiseks võimaluste loomine. RMK juhtimise korraldus ning õigused ja kohustused metsa majandajana on kindlaks määratud Metsaseadusega. Lisaks on Riigikogus kokku lepitud, et eesmärgid riigimetsa majandamisele määratletakse riikliku metsanduse arengukavaga. Kehtiv Eesti Metsanduse Arengukava aastani 2010 sõnastabki RMK eesmärkidena metsa ja metsasaaduste võimalikult mitmekülgse kasutamise, kusjuures:

- a) sotsiaalseteks eesmärkideks on riigimetsa kasutamine igäüheõiguse alusel ning mitmekülgse tööhõive tagamine, samuti riigikaitse;
- b) keskkonnakaitselisteks eesmärkideks on riigimetsa pindala viimine vähemalt 20%-le maismaast, seatud kaitsepiirangute jälgimine metsade majandamisel ning metsakaitseliste nõuete jälgimine ning sellega metsakahjustuste vähendamine;
- c) majanduslikeks eesmärkideks on riigitulu teenimine, metsa majandamise saaduste müük turuhinnaga ning riigimetsa majandamiseks vajalike tööde teostamine eraettevõtetega võrreldavas ökonoomsuses.

Piiravate tingimustena on riiklikus arengukavas sõnastatud keeld muuta iseseisvalt riigimetsamaa sihtotstarvet (vältimaks olukorda, kus RMK võiks metsa majandamise asemel hakata tegelema tulutoovamate maakasutusviisidega) ning osaleda puidu töötlemises. Suurema efektiivsuse saavutamiseks ning majandustegevuse parema jälgitavuse tagamiseks on riikliku arengukavaga sätestatud võimalus moodustada RMK-le kuuluvaid äriühinguid; RMK jätkab oma põhitegevuses riigitulundusasutusena.

1.2. RMK arengukava koostamine

Metsaseaduse kohaselt korraldab RMK strateegilist juhtimist nõukogu, kinnitades selleks organisatsiooni arengukava ning jälgides selle täitmist. Praegu kehtiva arengukava on RMK nõukogu kinnitanud 2006. aastal; arengukava kehtivuse ajaks on määratud 4 aastat (2007-2011).

Ehkki 4 aastat on metsa kasvuperioodi pikkust arvestades väga lühike aeg (mitmetes kasvukohtades muutub metsa juurdekasv negatiivseks alles enam kui 100 aasta vanuses), on organisatsiooni juhtimiseks ning tegevuse hindamiseks selline tsüklil optimaalne. Iga-aastaselt vaadatakse arengukava üle ning kohandatakse seda vastavalt vajadusele.

Hinnangu kehtiva arengukava esimese toimimisaasta täitmisele esitas juhatus nõukogule 2008. aasta jaanuaris (lisa 1). Üldhinnang püstitatud eesmärkide saavutamise suhtes oli positiivne (eelkõige rahalise tulemi osas saavutati eesmärgi ületamine), samas töid analüüsijad välja suuremahulisi vajakajäämisi erinevate põhitegevusega seotud tööde läbiviimisel. Näiteks selgub analüüsist, et harvendusraiate maht täideti vaid 51% ulatuses vajaminevast ning 72% ulatuses kavandatud.

Hinnates kehtiva RMK arengukava toimivust tuleb tunnustada, et dokument kirjeldab üksikasjalikult erinevate tegevuste ulatust ning nende läbiviimiseks püstitatud ülesandeid. Sõnastatud on ka kõigi tegevuste ülene organisatsiooni missioon – tasakaalu saavutamine keskkonnakaitseliste, sotsiaalsete ja majanduslike põhimõtete vahel. Samas jätab taoline kõikehõlmav määratlus suhteliselt vabad käed eesmärkide tõlgendamiseks ning jätab ebamääraseks ka üksikute tegevuste ning missiooni vahelise seose.

Kuna organisatsioonis on käivitatud selle juhtimise korraldamisele olulist mõju avaldavad ümberkorraldused, on enam kui oluline vaadata läbi meile pandud ülesannete sisu ning veenduda, et nende täitmisest saadakse sarnaselt aru nii organisatsiooni sees kui erinevate riigimetsa majandamisega seotud huvirühmade poolt. Käesoleva dokumendiga püütakse lühidalt kirjeldada nii organisatsiooni kui terviku ja selle erinevate tegevusvaldkondade – metsakasvatus, loodushoid, metsauuendusmaterjalide tootmine, jahindus – tegevuse eesmärgid ning nende saavutamise etapid järgmise nelja aasta vältel.

Dokumendi esialgne versioon valmis RMK siseste töörühmade ning huvirühmadega peetud konsultatsioonide tulemusel 2008. aasta juuniks. Pärast arutelu RMK nõukogus, korraldas juhatus dokumendi avalikustamise. Arengukava projekt tehti kättesaadavaks RMK veebilehel, kus kommentaaride lisamiseks ning arutelude läbiviimiseks avati ka sellekohane foorum. Kohtuti mitmete metsandusega seotud huvirühmade liikmetega (n Keskonnaühenduste Koda, Metsatööstuse Liit, Erametsa Liit); samuti tutvustati arengukava põhimõtteid avalikel esinemistel (n Luua Metsanduskooli juubeliaktus, seminar Eesti Maaülikooli Metsandus- ja maaehitusinstituudis). Detailsem ülevaade arengukava protsessist on esitatud dokumendi lisa nr 2.

2. Toimimiskeskonna kirjeldus

2.1. RMK tegevust mõjutavad välised tegurid

Arengukava hindamiseks ning ühiskonna huvidega vastavusse viimiseks käivitas RMK juhtkond laiaulatusliku konsultatsiooniprotsessi 2007. aasta sügisel. Organisatsiooni töötajate ning väliste huvirühmade esindajate koostööl hinnati RMK toimimiskeskonna perspektiivid ning toimimist mõjutavad olulised tegurid. Samuti püüti novembris toimunud avalikul arutelul saada ülevaadet huvirühmade ootustest RMK tegevusele.

Olulisemaks tulemuseks peetud konsultatsioonidest võib lugeda ehk seda, et looduskeskkonna hoidmist ning metsa majandamist soovitakse vaadelda tervikus, kus üks ei ole teist mitte välistav, vaid võimalusel toetav tegevus. Nii on võimalik metsakasvatuslike võetega parandada metsas elunevate taime- ja loomaliikide elutingimusi, samas on looduslike protsesse ära kasutades võimalik saavutada paremaid metsakasvatuslike tulemusi (n segapuistute eelistamine puhtpuistutele).

RMK tegevusi mõjutab suurel määral riigimetsast raiutava puidu kogus ning selle eest turul saadav hind. Nii esimene kui teine on RMK-st sõltumatud näitajad – raiutava puidu koguse määrab kehtivatest normidest tulenevalt Vabariigi Valitsus, puidu hind kujuneb maailmaturul – mistõttu on majandusprognoside tegemine eelkõige suure spekulatiivse väärtusega.

Tuginedes parimatele olemasolevatele teadmistele, on mõttekas tegevuste kavandamisel lähtuda põhimõttest, et riigimetsa puidukasutus on ühtlane ka järgmisel 4-aastasel perioodil (ca 2,5 miljonit kuupmeetrit) ning et puidu hinnad säilitavad perspektiivis praeguse hinnataseme (ca 800 EEK/kuupmeeter). Samas tuleb arvestada, et kuna edaspidi lähtume puistute raiesse valimisel senisest enam metsakasvatuslikest vajadustest, sisaldab raiefond tulevikus tänasega võrreldes enam peenemamõõtmelist ning lehtpuu puitu. Viimase realiseerimine aga prognoositavalt keskmist müüdava puidu hinda alandab.

RMK tegevuste laiendamine saab toimuda ainult põhitegevuste raames, kui selleks vajalik kompetents on olemas või on seda võimalik saavutada sünergias teiste organisatsioonidega. Võimalike täiendavate tegevuste osas otsuse tegemisel tuleb eelnevalt läbi vaadata ka RMK rahaliste kohustuste maht riigieelarve ees.

2.2. Töökeskkond ja töötajad

RMK ülesanne on täita parimal võimalikul viisil talle ühiskonna poolt seaduste või muude õigusaktidega pandud kohustused. Selleks tuleb välja arendada sobiv organisatsioon ning tagada selle mehitatus kvalifitseeritud ning motiveeritud personaliga.

RMK on ka tulevikus eelkõige riigimetsa majandamise korraldaja; praktiline tööde teostamine tellitakse valdavalt eraettevõtjatest partneritelt. Oma töötajatega tehakse metsakasvatustööd ning loodushoiu alased tööd, mis nõuavad eriti kõrget erialast ettevalmistust. Organisatsioonis hoitakse ka vajalik mehitatus ning oskusteave, mis tagavad objektiivse võrdlusinfo sisseostetavate tööde maksumuse ning kvaliteedi hindamiseks.

Eraettevõtlusega võrreldava ökonoomsuse saavutamiseks hindame käesoleva aasta esimeses pooles läbi viidud struktuurimuudatusi eesmärgi täitmiseks vajalikke eeldusi loovateks; eesmärgi lõplik täitumine – 12 000 kuupmeetrit ning 4000 hektarit metsakasvatuse tegevusvaldkonna haldustöötaja kohta – saavutatakse RMK poolt majandatava riigimetsamaa pindala viimisega 20%-ni maismaa pindalast.

Töötajate motiveerituse tagab tööjõuturul konkurentsivõimeline palgatase ning kaas- aegne töökeskkond ja -tingimused. RMK põhiväärtused ja töötajatele suunatud organisatsioonipoliitikad peavad tagama soovi RMK-s töötada ja anda oma parim panus ühiste eesmärkide saavutamiseks.

Ühiste väärtuspõhimõtete määratlemiseks töötatakse 2008-2009 aasta jooksul välja RMK keskkonna-, sotsiaal-, majandus- ja personalipoliitika.¹

1 Uute poliitikate väljatöötamiseni kehtivad olemasolevad.

3. Organisatsiooniüleised eesmärgid

3.1. Riigimetsa pindala suurendamine

Eesti metsanduse arengukava aastani 2010 näeb ette riigimetsamaa pindala suurendamise 20%-ni maismaa pindalast. Täna on RMK majandada oleva riigimetsamaa pindala 817 000 hektarit, mis moodustab ca 18% maismaa territooriumist. Samas on riigil hinnanguliselt 200 000–300 000 hektarit nn jätkuvalt riigi omandis olevaid metsamaid, millede tuleviku osas lõplikku otsust pole langetatud.

Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas on käivitatud toimingud, millede kohaselt toimub nende metsamaade riigile jätmine ning neile valitsejana RMK määramine juhul, kui tegemist on põlise riigimetsamaaga külgnevate või ühtses massiivis paiknevate suuremate aladega. RMK eesmärgiks on nende alade läbi ettenähtud 20% piiri saavutamine (+100 000 ha), selleks nende maade olemi hindamine, katastrisse viimine ning metsa majandamiseks vajaliku eeltoiminguna neil paikneva metsa, sh nende loodusväärtuste inventeerimine.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008 ²	2009	2010	2011	2012
3.1.1	Jätkuvalt riigi omandis oleva metsamaa hindamine ja valik (tuhat ha)	-	-	100	-	-	-
3.1.2	RMK-le majandada antava metsamaa katastrisse kandmine (tuhat ha)	-	-	-	50	50	-
3.1.3	RMK-le majandada antavate metsade inventeerimine (tuhat ha)	-	-	-	-	50	50

3.2. Metsa elurikkuse säilitamine

Eesti metsi, sh riigimetsi iseloomustab nende suur mitmekesisus ning liigirikkus. Kuigi riigimetsi on aastakümneid majandatud suurte massiividena, on puistute takseertunnustest tulevane jaotuse alusel ka riigimetsades eraldise suurus keskmiselt ainult 2,5 hektarit. Metsade selline liigendatus loob võimaluse ülemineku- ja puhvertsoonide tekkimise kaudu mitmekesiste koosluste tekkeks, samas seab majandamistegevusele kõrgendatud nõudmised.

Riigimetsade elurikkuse üheks indikaatoriks on ka vääriselupaigad, mida RMK oma majandamistegevusega ei tohi kahjustada. Meile omase metsa elurikkuse säilitamist tuleb lugeda RMK põhiliseks ülesandeks. RMK tegevust eesmärgi täitmisel hinnatakse looduskaitsealsetest piirangutest kinnipidamise ja vääriselupaikade hoidmise kaudu. Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olemasolevate üldiste keskkonnamonitooringu vahenditega hinnatakse piirangute ja tegevuste ulatuse piisavust ning kehtestatakse vajadusel uusi.

2 Siin ja edaspidi on võrreldavate andmete olemasolul 2007. aasta kohta esitatud tegelik tulem ning 2008. aasta kohta eelarves prognoositu.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.2.1	Looduskaitsete õigusnormide rikkumiste arv (tk)	.	.	0	0	0	0
3.2.2	VEP-de arv ja pindala ei vähene RMK majandustegevuse tõttu	.	.	Jah	Jah	Jah	Jah

3.3. Rahvusvaheliste säästva metsanduse nõuetele vastav toimimine

Rahvusvaheline tähelepanu ja sellest tulenevad kõrgendatud nõudmised metsa majandamisele globaalselt seavad ootused ka üksikute riikide, sh Eesti riigimetsa majandamisele. Metsatoodete tarbijad väärtustavad järjest enam säästlike põhimõtete rakendamist metsa majandajate tegevuses; ka aitavad kaasaegsed, standarditele vastavad juhtimissüsteemid lisaks parema ülevaate saamisele ka kulude juhtimise teel kokkuhoidlikumalt hakkama saada.

RMK on alates 2002. aastast hoidnud rahvusvahelise tunnustusena FSC säästva metsamajanduse ning ISO 14001 keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaate. Kummagi nimetatud standardi nõuete järgimine tuleb tagada ka edaspidi. Lisaks hindame tasakaalustatuse tagamiseks võimalusel (eeldab akrediteeritud süsteemi ja sertifitseerijate olemasolu) oma toimimise vastavust ka Euroopa säästva metsanduse standardile (PEFC) ning viime juhtimise vastavusse üldjuhtimisstandardi ISO 9001 nõuetega. Eraldi tuleb rõhutada, et rahvusvaheliste säästva metsanduse standardite rakendamine aitab kaasa ka eelmises arengukava punktis püstitatud eesmärgi – metsa elurikkuse säilitamine – täitmisele.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.3.1	FSC säästva metsanduse sertifikaadi hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
3.3.2	ISO 14 001 sertifikaatide hoidmine	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
3.3.3	PEFC säästva metsanduse sertifikaadi omandamine	.	.	.	Jah	Jah	Jah
3.3.4	ISO 9001 sertifikaadi omandamine	.	.	.	Jah	Jah	Jah

3.4. Metsa mitmekülgseks kasutamiseks võimaluste loomine

Traditsiooniline puidu tootmisele suunatud metsakasvatus on kogu maailmas täienemas alternatiivseid kasutusviise praktiseeriva metsandusega. Ka Eesti riigimetsa näitel tuleb tunnustavalt tõdeda, et Eesti inimeste seotus metsaga on kiiresti muutumas – 2007. aastal külastas RMK puhkealasad üle 800 000 külastaja, mida on kolmandiku võrra rohkem võrrelduna sellele eelneva aastaga.

Hindamata on metsamarjade ja -seente, samuti ravimtaimede varud ja kogumise maht. Samas tuleb kindlasti jätkuvalt hinnata puidu osakaalu rahvamajanduses ning riigimetsa stabiliseerivat rolli selles; samuti kaasnevat tööhõivet. Viimane on eelkõige oluline maa-piirkondades, kus ka teiste praktiseeritavate majandustegevuste kaasaegsemaks muutumine on paratamatult kaasa toonud töökohtade vähenemise ja kõrgendatud nõudlused tööga hõivatavatele.

Võimalikult mitmekülgse metsakasutuse all saabki RMK käsitleda erinevaid kasutusviise, hinnates eraldi nende mahtu ning kasutajate/hõivatute arvu (toodud tegevusvaldkondade kaupa eraldi punktidenä). Tuleb ka tunnistada, et kogu mitmekülgse metsakasutamise potentsiaal ei ole realiseeritud ning RMK ülesandeks on parendada olemasolevate metsa kasutamise võimaluste kättesaadavust ning hinnata täiendavalt metsa kõrvalsaaduste varusid ja nende kasutuspotentsiaali.

3.5. Tõhus juhtimise korraldamine

Juhtimise tõhususe tagab tööde korraldamiseks sobiv struktuur, kaasaegsed, vajadusele vastavate töövahendite olemasolu ning töötajate motiveeritus. Kõigi kolme nimetatud eeltingimuse täitmiseks viib RMK 2008. aasta jooksul läbi vajalikud organisatsioonilised ümberkorraldused; ümberkorralduste mõju saab hinnata läbi teostatud tööde (näidatud valdkonniti edaspidi), ning kliendi ja töötaja rahulolu. Viimase avaldumise juures peame täna olulisimaks konkurentsivõimelise palgataseme saavutamist, aga ka käesoleva dokumendi punktis 2.2 nimetatud organisatsioonipoliitika väljatöötamist ning seeläbi töötajate tööpanuse senisest kõrgemat tunnustamist.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.5.1 ³	Võrreldav juhtimise tõhusus tegevusvaldkonniti teiste Euroopa riigimetsa majandajatega	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah
3.5.2 ⁴	Tööandja maine sellekohaste uuringute esikümnes	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
3.5.3 ⁵	Palgatase ülalpool palgaturu mediaani	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah

3 RMK 2008. aasta ümberkorralduste ettevalmistamisel hinnati juhtimise tõhusust kasutades selleks Euroopa riigimetsa majandajaid ühendava organisatsiooni EUSTAFOR andmeid. EUSTAFOR on koostamas ühtset meetodikat, mille valmimise järel on taolisi hindamisi edaspidi võimalik süstemaatiliselt läbi viia.

4 Tööandja maine hindamise alusena on kasutatud AS EMOR vastavasisuliste uuringute tulemusi.

5 Töötajate palgataseme hindamise alusena on kasutatud Fontes PMP AS vastavasisuliste uuringute tulemusi.

3.6. Metsandusteadlikkuse tõstmine ühiskonnas

Metsanduse maine tervikuna on 1990-te lõpul ja 2000-te alul toimunud raiemahu järsu kasvu ning kaasnenud metsaõigusnormide rikkumiste tõttu madal (viimase sellekohase uuringu tulemused lisas nr 3). Samas on metsandusel eestlaste jaoks pikad traditsioonid ning sellest tulenevalt on metsal ning metsa kasutamisel ühiskonna jaoks sügav tähendus. Heade metsa majandamise tavadele vastava metsanduse maine taastamine nii selle praktiseerimise kui elanikkonna teadlikkuse tõstmise teel on seetõttu ka RMK kui suurima metsaomaniku ülesandeks.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.6.1	Metsanduse maine kasv	-	Baas-uuring	2008+	2009+	2010+	2011+

3.7. Teadus- ja arendustegevus

Kaasaegset metsa majandamist iseloomustavad metsakasutuse mitmekülgsus ja tegevusega kaasnev vähene keskkonnamõju, haritud ja kompetentsed töötajad ning kulu-efektiivsed tehnoloogiad. Muutuvad keskkonna- ja majandustingimused nõuavad metsa majandajalt paindlikkust ja innovaativsust, aga ka uusi teadmisi muutuvates oludes toimetulekuks.

Et RMK-s säiliks ja kasvaks võimekus säästvat metsandust praktiseerida, seab RMK eesmärgiks toetada metsanduslikke rakendusuuringuid ja metsandusharidust. Metsanduslike rakendusuuringute prioriteetide väljaselgitamiseks ning rahastamisaotluste hindamine toimub tunnustatud erialaasjatundjatest koosnevas RMK teadusnõukogus. Metsanduslikule teadus- ja arendustegevusele kaasaaitamise peamiseks kriteeriumiks on praktikas rakendamist leidnud uuenduste arv ning antud eesmärgi saavutamiseks planeeritud eelarvevahendite maht.

Metsandushariduse toetamiseks on RMK asutanud Heino Tederi nimelise stipendiumi, mis antakse aastas välja kahele metsanduse magistrandile ja Toomas Ehrpaise nimelise stipendiumi, mis antakse aastas välja ühele metsanduse kutseõppurile.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.7.1	Rakendust leidnud uuenduste arv	-	-	≥0	≥0	>0	>0
3.7.2	Rakendusuuringute rahastamise maht (mln kr)	-	-	≥1	≥1	≥1	≥1
3.7.3	Heino Tederi nimeline stipendium kahele metsanduse magistrandile á 50 000 kr/a (tuhat kr)	-	-	100	100	100	100
3.7.4	Toomas Ehrpaise nimeline kutseõppe stipendium á 30 000 kr/a (tuhat kr)	-	-	30	30	30	30

4. Tegevusvaldkondade eesmärgid

4.1. Metsakasvatuse tegevusvaldkond

Vastavalt RMK nõukogu poolt käesoleva aasta jaanuaris heaks kiidetud organisatsiooni juhtimiskorralduste muudatuste projektile jaguneb senine metsa majandamise tegevusvaldkond kolmeks – metsa haldamine, metsa majandamine ja puidu turustamine. Kõigi nimetatud tegevusvaldkondade tegevus on korraldatud eraldiseisva struktuuri, eelarve ning neile pandud ülesannetega.

4.1.1. Metsahaldus

Metsahalduse tegevusvaldkonna eesmärgiks on tagada kõigi metsa mitmekülgse kasutamise (sh looduse hoidmise ja keskkonnaseisundi kaitsega) seonduvate huvide arvestamine metsa majandamisel ning mitmekesiste metsakasutusvõimaluste loomine. Metsahalduse alase tegevuse tulemusel säilib riigimetsa kuusikute, männikute, kaasikute ning laialehiste lehtpuupuistute struktuur, tagatakse metsa bioloogilise mitmekesisuse säilimine ning suurendatakse puidutoodangu mahtu ja kvaliteeti riigimetsas.

Eesmärkide saavutamiseks korraldab metsahalduse tegevusvaldkond riigimetsade kohta käiva info kogumise ja valdamise selliselt, et oleks tagatud metsakorralduse nõuetele vastavate andmete olemasolu kogu RMK majandatava riigimetsa kohta. Kogutud info alusel koostatakse kohaliku ning riikliku tasandi huvigruppidega konsulteerimise teel pikaajalised (10 aastat) metsa majandamise kavad kõigile metskondadele (17).

Igal aastal hinnatakse ning valmistatakse ette metsakasvatuslikust vajadusest lähtuv metsatööde nimistu puuliikide ja vanusklasside (st majanduste) kaupa, mille alusel püstitatakse metsakasvatuslik ülesanne metsa majandamise tegevusvaldkonnale. Sarnaselt metsa majandamise kavadele koostatakse pikaajalised metsaparanduskavad, millede alusel toimub metsakuivendussüsteemide ning -teedevõrgu nõuetekohasele tasemele viimine.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.1.1.1	Riigimets inventeeritud vastavalt metsakorralduse nõuetele	100%	100%	100%	100%	100%	100%
4.1.1.2	Pikaajalised metsa majandamise kavad metskondade lõikes	-	-	25%	50%	75%	100%
4.1.1.3	Pikaajaline metsaparendustööde teostamise kava	-	-	25%	50%	75%	100%
4.1.1.4 ⁶	Metsauuenemise pindala (ha)	4727	4832	8400	8400	8400	8400
4.1.1.5	Noorendike hooliduse pindala (ha)	11 836	12 860	13 000	14 000	15 000	16 000
4.1.1.6	Harvendusraiete pindala (ha)	7659	10 177	10 000	12 000	14 000	16 000
4.1.1.7 ⁷	Uuendusraiete pindala (ha)	6056	7657	8400	8400	8400	8400
4.1.1.8	Keskkonnateenistuses kinnitamata metsateatiste arv	-	-	<0,05%	<0,05%	<0,05%	<0,05%
4.1.1.9	Metsamajanduse valdkonnale üle antud metsateatistega kaetud tööobjektide maht võrrelduna eesmärgiga (4.1.1.4–4.1.1.7)	-	-	110%	110%	110%	110%

6 Seniselt on kavandatud ning jälgitud jooksva aastal teostatud metsauuendustööde (istutus, külv) mahtu, mistõttu erineb antud number uuendusraiete pindalast.

7 Tabelis toodud uuendusraiete pindala 2009–2012 on arvestatud Metsaseaduses toodud meetodika alusel lähtuvalt metsa vanuselise ja liigilise koosseisu jaotusest; tulenevalt raielankide paigutamise tingimustest ning metsa juurdepäätavusest on põhjendatud eeldada raiete teostamist 90–95% optimaalsena arvestatust.

4.1.2. Metsamajandus

Metsamajanduse tegevusvaldkonna eesmärgiks on olla maksimaalselt efektiivne metsamajanduslike tööde korraldaja riigimetsas ning korraldada kõigi metsahalduse valdkonna poolt ülesandeks püstitatud metsamajanduslike tööde teostamine ettenähtud tingimustel (tähtaeg, kvaliteet).

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.1.2.1	Teostatud metsauuenduse maht	100%	.	100%	100%	100%	100%
4.1.2.2	Teostatud noorendike hoolduse maht	102%	.	100%	100%	100%	100%
4.1.2.3	Teostatud harvendusraiate maht	72%	.	100%	100%	100%	100%
4.1.2.4	Teostatud uuendusraiate maht	92%	.	100%	100%	100%	100%
4.1.2.5 ⁸	Metsauuenduse keskmine hind (kr/ha)	6 213	7 583	<2008	<2009	<2010	<2011
4.1.2.6	Noorendike hoolduse keskmine hind (kr/ha)	2 055	3 024	<2008	<2009	<2010	<2011
4.1.2.7	Harvendusraiate keskmine hind (kr/tm)	217	279	<2008	<2009	<2010	<2011
4.1.2.8	Uuendusraiate keskmine hind (kr/tm)	135	159	<2008	<2009	<2010	<2011
4.1.2.9	Metsateede nõuetelevastavus	.	.	inventuur	80%	90%	100%
4.1.2.10	Metsaõigusnormidele mittevastavuste arv metsa majandamisel (tk)	.	.	0	0	0	0

8 Keskmete hindade arvestamisel on 2007. aasta kohta esitatud tegelik ning 2008. aasta kohta eelarves planeeritud hind; metsauuenduse puhul on toodud metsaistutamise keskmine hind. Hindade võrdlemisel lähtutakse edaspidi sarnastele looduslikele tingimustele taandatud püsiv- ehk inflatsioonile korrigeeritud hindadest.

4.1.3. Puiduturustus

Turustusvaldkonna eesmärgiks on müüa kogu puit võimalikult suurt lisandväärtust anda suutvatele kasutajatele, kasutades müügiviise ja -strateegiaid, mis aitavad kaasa puiduturu stabiilsusele ning jätkuvale investeerimisatraktiivsusele. Samuti on valdkonna eesmärgiks lisaks puidu müügil maksimaalselt kõrge hinna saavutamisele ka puiduga seotud kasutusvõimaluste leidmine ning tootearendus.

Müüdava puidu kogus sõltub riigimetsale kehtestatud arvestuslangist ning metsakasvatustlikest vajadustest lähtuvalt tehtud puistute valikust raieks. Üldnimetatud eesmärgi säilitada puistute peapuuliigiline koosseis kuuse, männi, kase ning laialeheliste lehtpuude osas alusel võib prognoosida erinevate metsamaterjalide väljatulekut raiest tänasega võrreldes sarnasel tasemel. Küll võib ilmastikuoludest tulenevalt esineda kõikumisi lankide, ning sellest tulenevalt väljatulevate sortimentide vahel üksikutel aastatel.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.1.3.1	Müüdava puidu kogus (mln tm)	2,0	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5
4.1.3.2 ⁹	Puidu hind kaubagrupiti (kr/tm)	782	800	≥2008	≥2009	≥2010	≥2011
4.1.3.3	Kestvuslepingute osakaal kõigi kaubagruppide keskmisena	50%	58%	75%	80%	85%	85%
4.1.3.4	Lõpplao müügi osakaal	55%	71%	90%	95%	98%	98%
4.1.3.5	Tarnereklamatsioonide arv	<0,05%	<0,05%	<0,05%	<0,05%	<0,05%	<0,05%
4.1.3.6	Raidmete, kändude ja võsa müük (tuhat tm)	14	21	75	100	125	150

9 Kuna eelarvestamisel on kasutatud varasema aastaga ligilähedaselt sarnaseid kaubagruppide proportsioone, on käesolevas tabelis toodud kõikide kaubagruppide keskmine hind. Edasisel võrdlemisel jälgitakse eraldi palkide, paberi- ja küttepuidu hindasid.

4.2. Loodushoiu tegevusvaldkond

Loodushoiu tegevusvaldkonna eesmärgiks on aidata oma tegevustega kaasa elanikkonna loodusteadlikkuse ning -hoidlikkuse kasvatamisele, vähendada selle kaudu metsa kasutamiseega kaasnevaid mõjusid metsa ökosüsteemile, parandada inimeste tervist ning pakkuda rahuldust läbi igapäevaelusel tugineva looduses liikumise võimaldamise.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.2.1	RMK loodusharidusprogrammi läbinud inimeste arv (tuhat)	18,5	19,5	25	28	30	32
4.2.2	Erinevate loodusharidusprogrammide arv	53	60	85	120	140	160
4.2.3	Metsakülastuste arv RMK puhke- ja loodushoiu objektidel (tuhat)	820	750	850	900	950	1000
4.2.4	Külastajate rahulolu (skaalal 1–5)	4,2	4,0	4,2	4,3	4,4	4,5
4.2.5	Looduse koormustaluvus (indeks)	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav	< lubatav
4.2.6	Kulu külastuskorrale (kr)	34	48	48	50	52	55

4.3. Metsauendusmaterjali tootmise tegevusvaldkond

Metsauendusmaterjali tootmise tegevusvaldkonna eesmärgiks on iga-aastaselt kasvatada ja/või varuda riigimetsa metsauendusmaterjali vajadusest lähtuv kogus metsataimi ja -seemneid. Kuna metsaseemnete varu on koguliselt väike ning varumiseks ning hoidmiseks sobiv tehnika võimaldab ära varustada kogu Eesti metsaseemnete vajaduse, on RMK-le pandud ka riigi metsaseemnete reservi moodustamise ja hoidmise ülesanne.

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.3.1	Metsataimede tootmine ¹⁰ (mln tk)	11	11	11	11	11	11
4.3.2	Metsaseemnevaru hoidmine (kg)	5650	6000	6500	6500	6500	6500
4.3.3	Metsataimekasvatuse kasum	0%	-15%	10%	10%	10%	10%
4.3.4	Metsaseemnemajanduse kahjum (mln kr)	0,5	0,8	1	1	1	1

10 Koos AS Eesti Metsataim tootmismahuga

4.4. Jahinduse tegevusvaldkond

Riigi vajaduste kindlustamiseks ulukiasurkondade hoidmisel ning ulukibioloogiliste uuringute läbiviimisel jäetakse riigile jahimaadena praegu olemasolevast 380 000 hektarist ca 150 000 ha. RMK eesmärgiks on tagada nendel maadel ulukiasurkondade säilimine, alade kasutamine ulukibioloogiliste uuringute ning õppetöö läbiviimiseks ning kohalikele jahimeestele suunatud traditsiooniliste jahipidamisviiside propageerimine.

Ülalnimetatud eesmärkide täitmiseks kujundab RMK välja minimaalsete kuludega töötava struktuuri. Antud tegevusele ei maksta RMK eelarves peale (st see ei ole kahjumlik). Täiendavaid kulutusi tegevusvaldkonnale võidakse ette näha juhul, kui talle pannakse lisaülesannetena täiendavate avalikke funktsioone täitmine (nt jahimeeste koolitus, uute seiremeetodite katsetamine jmt).

Jrk nr	Eesmärk	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4.4.1	Jahikorralduskavade täitmine	100%	100%	100%	100%	100%	100%
4.4.2 ¹¹	Ulukiuuringute arv (tk)	3	3	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele
4.4.3	Õppepäevade arv (tk)	.	.	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele	Vastavalt tellimustele
4.4.4	Kohalike jahimeeste jahikülastuste arv (tk)	3800	3400	3000	3000	3000	3000
4.4.5	Kahjum jahindustegevusest (mln kr)	2,8	6,5	0	0	0	0

11 Nimetatud on suuremad, koostöös Metsakaitse- ja metsauenduskeskusega läbi viidavad uuringud: põdrapopulatsioonide analüüs riigile kuuluvatel jahimaadel, uluksõraliste kahjustused okaspuunoorendikes ning ulukiparasiitide seire.

5. Kogutulem

Kui RMK suudab eespool loetletud eesmärgid täita, on põhjust arvata, et lisaks kodumaise ootuse rahuldamisele on RMK-st saanud ka Euroopa (loe: maailma) mõistes arvestatav metsamajandaja. Kuna riigimetsa majandajate hindamise kriteeriumid on reeglina väga riigikesksed ja tulenevad otseselt eesmärgipüstitusest, saab ka RMK „arvestatavust“ hinnata eelkõige nendest eesmärkidest lähtuvalt, mis käesoleva dokumendi eelnevates osades toodud. Samas, kõigi nende koosmõju ei saa alatähtsustada ükski võrreldavatest organisatsioonidest, mistõttu oleks sellekohane hindamine täiesti adekvaatne.

Tabel 1. RMK arengukava 2009–2012 finantsprognos ¹²

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tulud						
Metsatoodete ja teenuste müügi tulud kokku	1 629	1 800	2 000	2 050	2 150	2 250
Kulud						
Metsakasvatustööd						
<i>Metsauuendus</i>	48	65	69	73	77	82
<i>Noorendike hooldus</i>	24	45	48	51	54	57
<i>Harvendusraie</i>	93	135	143	152	161	170
<i>Uuendusraie</i>	197	275	283	292	300	310
<i>Sanitaarraie</i>	25	25	27	28	30	32
<i>Metsaparandus</i>	37	40	42	45	48	50
<i>Muu metsakasvatus</i>	18	15	16	17	18	19
Metsakasvatustööde kulud kokku	442	600	628	657	688	720
Metsamaterjalide transport	82	125	280	297	315	333
Metsakasvatuse ja metsamaterjalide transpordi kulud kokku	524	725	908	954	1 002	1 053
Loodushoid	18	36	41	45	49	55
Teised metsakasutusviisid	10	17	0	0	0	0
Palk	195	245	225	239	253	268
Üldhalduskulud	122	125	133	140	149	158
Teadusfond ja stipendiumid	0	0	1	1	1	1
Amortisatsioon	99	100	100	100	100	100
Kulud kokku	968	1 248	1 407	1 479	1 554	1 635
Maamaks	62	75	75	75	75	75
Metsatulu ¹³	228	275	275	275	275	275
Kasum	371	202	243	221	246	265
Rentaablus	23%	11%	12%	11%	11%	12%
Investeeringud metsaparandus	67	100	150	175	200	225
Investeeringud töövahendid	79	70	50	50	50	50
Investeeringud kokku	146	170	200	225	250	275

12 Kulude prognoosil on arvestatud 6% inflatsioonimääraga; kavandatud tulude suurenemine on tingitud jätkuvalt riigi omandis olevate metsamaade kasutuselevõtust ning raidmete/kändude/võsa müügist.

13 Maamaksu osas ei ole arvestatud territooriumi suurenemisest tuleneva eelarvekohustuse kasvuga, kuna see on seotud maade katastrisse kandmise täpse kuupäevaga.

RMK juhatuse aruanne arengukava 2007. aasta eesmärkide täitmisest

RMK nõukogu on kinnitanud RMK arengukava aastateks 2007–2010. Käesoleva aruandega annab RMK juhatuse ülevaate organisatsiooni tegevusest arengukava eesmärkide täitmisel. Ülevaade tugineb 10. jaanuari 2008. aasta seisuga koostatud 2007. aasta finants- ja tegevusaruannetele, mis ei ole veel läbinud auditeerimisprotsessi.

Strateegilised finantsnäitajad

RMK planeeris 2007. aasta käibeks 1269 miljonit krooni. Seoses suure puidunõudluse ja puiduhindade oodatust suurema tõusuga kasvas käive tegelikult 1616 miljoni kroonini. Samuti põhjustas see planeeritust oluliselt suurema riigieelarvesse kantava metsatulu ning kasumi. Täpsema ülevaate finantsnäitajatest annab järgnev tabel:

Näitaja / tulem	AK eesmärk	Täitmine	Täitmine %
Käive (mln kr)	1269	1616	127
<i>sh kasvava metsa raietõiguse ja metsamaterjali müük</i>	1119	1474	132
<i>sh transporditeenuste müük</i>	89	80	90
<i>sh muud tulud (jahindus, puhke-, taimlamajandus jm)</i>	51	49	96
Metsatulu riigieelarvesse	161	228	141
Riigimetsa majandamise kulud	1207	1240	103
<i>sh kulum</i>	101	99	98
<i>sh maamaks</i>	65	62	95
<i>sh üldhalduskulud</i>	322	309	96
Finantstulu	11	19	173
Kasum	73	395	541
Võimalikud investeeringud	174	148	85

Olulise hälbena finantseesmärkide täitmisel tuleb käsitleda investeeringute kavandatust väiksemat mahtu. Selle põhjuseks on teostamata jäänud ehitused (RMK peahoone juurdeehitus, jahimajanduse valdkonna ehitused) ja metsamaa ostuks kavandatud vahendite mittekasutamine. Investeeringute kasutamisest väiksemas mahu on informeeritud RMK nõukogu ja tehtud vajalikud muudatused RMK 2007. aasta eelarves.

Tegevusalade eesmärkide täitmine

Metsakasvatuse juhtimisvaldkond

Metsakorraldamine.

Metsakorralduse osakond peab tagama metsa majandajale RMK infosüsteemis sellises mahus ja sellise kvaliteediga andmed, mis tagavad seadusandlusele ja metsanduse heale tavale vastava metsade majandamise kavandamise. Arengukava kohaselt oli 2007. aastaks mahuliselt kavandatud metsade inventeerimist 100 000 ha. Tegelikult suudeti inventeerida 91 300 ha (91%). Kavandatust väiksema mahu tingis kolme töötaja lahkumine osakonnast.

Andmete ajakohastamiseks ja kvaliteedi tagamiseks on metsakorraldajad pidevalt koristanud takseerkirjeldusi vastavalt vigade aruande rakendusele. Lisaks sellele on tehtud üldised andmete konverteerimised, tulenevalt 2007. aastal kehtima hakanud uue metsaseaduse nõuetest. Üle on arvatud tagavarad, juurdekasvud, kõrgusindeksid, arenguklassid ning ajakohastatud kaitse põhjused, vastavalt uue metsa korraldamise juhendi nõuetele.

Koostöös Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskusega on läbi viidud aeropildistamine Järva maakonnas ja pooles Jõgeva maakonnas. Viimastel aastatel suuremas mahus teostatud pildistamine võimaldab minna 10-aastaselt tsüklilt 8-aastasele. Uued metsamajandamiskavad on koostatud 55 metskonnale ja arvatud vastavalt uuendusraiate langid ning koostatud raiete nimekirjad.

Kogu andmebaas on metsaregistrile edastatud jaanuaris ja juulis 2007. Seega on peale inventeerimise mahu kõik arengukava eesmärgid täidetud.

Metsa uuendamine, metsa kasvatamine ja metsakaitse.

Kvaliteetse metsa kasvatamise ja uuendamise aluseks on see, et uuendusraieid teostatakse tasakaalustatult peapuuliigilise jaotuse alusel ja viisil, et võimalikult lühikese aja jooksul oleks kindlustatud uue metsapõlve tekkimine. Uuendusraiate maht võib arengukava kohaselt olla kuni 100% arvestuslangist. Uuendusraietel oli tulundusmetsas 2007. aastal valitud aastane arvestuslank 7270 ha ja uuendusraiate tegelik aastamaht 5670 ha (78%). Kaitsemetsas oli vastavalt valitud arvestuslank 950 ha ning raiuti 595 ha (63%). Seega jäid uuendusraiate mahud arengukavas kavandatust väiksemaks.

Arengukava kvalitatiivsed eesmärgid, millega tahetakse tagada metsa uuendamisega kasvukohale sobiva noorendiku kasvatamine määratud aja jooksul, eeldab RMK metsa uuendamise mudeli ja RMK metsanoorendike kvaliteedinõuete väljatöötamist. 2007. aastal neid kahte arengukavas püstitatud eesmärki ei täidetud.

Arengukava eesmärgiks on harvendusraietega tagada uuendusraiesse jõudvate puude kasvutingimuste parandamine ja hoida selleks harvendusraie maht optimaalsel tasemel.

Kui aastani 2004 suudeti harvendusraieid teha 9...11 000 ha aastas, siis kolmel viimasel aastal on mahud oluliselt langenud. Arengukava püstitas 2007. aastaks eesmärgi raiuda vähemalt 85% arvutuslikust maksimumvajadusest. Tegelikult teostati 7860 ha ja arvutuslik maksimumvajadus oli 15 500 ha. Teostatud harvendusraie moodustab 51% kavandatud 85% asemel. Kavandatust väiksemat mahtu põhjustas töövõtjate puudus, sealhulgas nende vähene huvi harvendusraiate harvesteride soetamise vastu. RMK ei reageerinud piisavalt kiiresti turul toimunud metsa ülestöötamise hindade tõusule.

Arengukava näeb ette metsakasvatustööde mehhaniseerimise kasvu, sellest tulevane töö tootlikuse tõstmist, tööjõu paremat kasutamist. Selleks suurendati suljutaimede kasutamise osakaalu, mis moodustasid kasutatud taimedest 2006.aastal 32% ja 2007. aastal 36%. Raiete mehhaniseerimisega vabaneb tööjõudu metskasvatustöödeks. Harvesterraiete osakaal oli harvendusraietel 2006.aastal 42% ja 2007.aastal 56%.

Metsataimede kultiveerimismaterjali ning dekoratiivtaimede kasvatamine ja müümine ning puuseemnete varumine ja müümine.

Kvaliteetsete metsataimede olemasolu on riigimetsa jätkusuutliku majandamise aluseks. RMK omab olulist osa Eesti metsataimede kasvatamise turul ja on suutnud riigimetsa kindlustada vajalike metsataimedega.

Eesmärk/tulem	2007 eesmärk	2007 täitmine	Täitmine %
Tegevusala kasumlikkus (mln kr)	0,5	0	0
Metsataimede tootmiskaht RMK taimlates (tuh tk)	10 300	10 367	101
<i>sellest kuusk</i>	4800	4810	100
<i>sellest mänd</i>	5000	5060	101
<i>sellest kask</i>	500	497	99
Metsataimede turustamine (tuh tk)	8900	8721	98
<i>RMK metskonnad</i>	7700	7800	101
<i>Eratarbijad</i>	700	921	132
<i>Eksport</i>	600	0	0
Dekoratiivtaimede käive (mln kr)	0,4	0,2	50
Seemnereservi suurus (kg)	6500	5734	88
Säästame ressursse taimede ja seemnete tootmisel			
<i>Taimkottide tagastamise süsteemi elluviimine</i>	<i>x</i>	<i>jah</i>	

Tegevusala kasumlikkus ei realiseerunud müümata jäänud männi seemikute tõttu. Metsataimede eksport ei olnud võimalik, kuna RMK ei saanud kliendiga tarne tingimustes kokkuleppele ja planeeritud ekspordi maht on lepingutega kaetult kavas müüa 2008. aasta kevadel Eestis.

Maastiku, pärandkultuuriobjektide ja kaitstavate loodusobjektide hoidmine

2007. aasta jooksul on riigimetsas tulundusmetsade pindala vähenenud 5375 hektari võrra. Pindalaliselt on enim suurenenud range kaitsega hoiumetsade osakaal. Käesoleval hetkel on riigimetsas tulundusmetsade osakaal 533 658 ha (65,4%), kaitsemetsade osakaal 158 022 ha (19,4%) ning hoiumetsade osakaal 124 926 (15,3%).

Riigimetsas on alustatud pärandkultuuriobjektide kaardistamisega. RMK metskondadel ja metsakorraldajatel on kohustus teadaolevad ning leitud pärandkultuuriobjektid sisestada andmebaasidesse. 2008. aasta alguse seisuga on metsnikud ja metsakorraldajad andmebaasi sisestanud kokku 1114 pärandkultuuriobjekti.

RMK on aasta jooksul teatanud uutest vääriselupaikadest viiel juhul. Hetkel on kokku RMK majandatavas tulundus- ja kaitsemetsas registreeritud 5123 vääriselupaika (VEP), kokku 12 827 hektaril ning seal on majandustegevus keelatud.

RMK keskkonnategevuse mõõdikuks on kaks sertifikaati: säästva metsamajandamise FSC sertifikaat ning keskkonnanjuhtimissüsteemi ISO sertifikaat. 2007. aasta jooksul toimus kaks ISO auditit. Juuni kuus toimunud auditi raames kehtestati audiitorite poolt 2 mittevastavust.

Detsembris 2007 toimus ISO 14001 re-sertifitseerimise audit, mille käigus mittevastavusi ei kehtestatud ning RMK-le omistati kolmeks aastaks uus ISO sertifikaat.

FSC audit toimub kord aastas. 2007. aasta detsembris toimunud auditi käigus suleti 5 parandusnõuet eelmisest auditist, 3 jäid avatuks, mille täitmist hinnatakse järgmisel auditi ning kehtestati ka 3 uut parandusnõuet.

2007. aastasse jäi ka FSC re-sertifitseerimine. Põhihindamine toimus 2006. aasta novembris. Sertifitseerimise käigus tõstatati eeltingimusena metsakuivenduse parandusnõue, mis oli eeltingimuseks sertifikaadi väljastamiseks. Uus FSC sertifikaat väljastati RMK-le 2007. aasta märtsis.

Mets Puhtaks kampaaniast võttis osa rekordarv, 1250 vabatahtlikku. Kolme päevaga koristati riigimetsast 71 tonni prügi.

RMK avas Harjumaal 3 esimest maastikusõiduala ATV-de ja maasturite jaoks. Suunates huvilised kindlatele maastikusõidualadele vähendame taimestiku ja pinnase kahjustusi ning on tagatud parem liiklusohutus. Kõik maastikusõidualad asuvad metsamajanduslikus mõttes väheväärtuslikel aladel ning seal ei esine eelneva kontrolli alusel looduskaitselisi väärtusi.

Metsakasutuse juhtimisvaldkond

Metsa kasutamine ja kasutusse andmine puidu saamiseks

Metsakasutuse üldiseks eesmärgiks on valmistada optimaalsete kuludega väärtuslik puidusortiment.

Eesmärk	Eesmärk	Täitmine	Täitmine %
On suurendatud tootmises kasutatavate masinatega tehtava töö hulka			
<i>Põllumajanduslike traktorite keskmine töömaht kuus (tingtihumeeter)</i>	6500	5761	89
<i>Traktorikomplekti keskmine töömaht kuus metsaväljaveol (tm)</i>	5400	4751	88
<i>Forwarderite keskmine töömaht kuus (tingtihumeeter)</i>	35 000	27 930	80
<i>Forwarderite keskmine töömaht kuus metsaväljaveol (tm)</i>	28 000	25 700	92
On suurendatud raie teenuse pakkujate keskmist lepingu mahtu			
<i>Ühe töövõtja keskmine töömaht aastas HR-I (tm)</i>	5000	5184	104
<i>Ühe töövõtja keskmine töömaht aastas UR-I (tm)</i>	12 000	15 130	126
Raie kulud on võrreldavad (ei ole suuremad) naaberriikide raie kuludega	ON	ON	
Nõuetele vastava ja kontrollitud tarkvaraga harvesterite osakaal teenuse osutamisel (%)	15%	5%	

2007. aastal jätkus Eesti majanduses 2006. aastal alanud tööjõu kulude kasv ja tööjõu defitsiidi suurenemine. Selle protsessi tulemid väljendusid metsandusturul käsitsitöö vähenemises ja palkade kiires kasvus. Käsitöö vähenemine metsavarumistöödel on olulisel määral asendunud masinraietega. 2007. aastal oli masinraie osatähtsus uuendusraietel 91% . Vastav näitaja aastal 2006 oli 85%. Kiire masinraiete mahu suurendamine on seotud töövõtjate poolt tehtavate suurte investeeringutega. Investeeringute kindlustamiseks on oluline ühe töövõtja keskmise töömahu tõstmise eesmärgi täitmine, kuna piisava töömahu kindlustamine töövõtjatele tagab eduka koostöö pikaajalise lepingusuhte alusel.

Masinate efektiivsemaks kasutamiseks on vajalik jaotada tootmismahud aasta kestel võimalikult ühtlaselt. Arengukava seab eesmärgiks pakkuda aastas ühtlast töövoogu 9,5 kuu jooksul. 2007. aastal ei olnud piisav juuli ja augusti kuus pakutud töö hulk.

Töövoog	jaan	veebr	märts	apr	mai	juuni	juuli	aug	sept	okt	nov	dets
Eesmärk	12%	12%	12%	4%	1%	3%	5%	10%	11%	10%	10%	10%
Tulemus	11%	13%	13%	7%	4%	3%	3%	6%	9%	11%	10%	10%

Oma tehnika kasutamise efektiivsus on RMKs jätkuvalt probleemiks. Kuna raie tööliste arv on jätkuvalt vähenenud, on probleemiks traktorite tööks vajaliku raiemahu saavutamine. Eelmisel aastal oli RMKs 51 traktorit, millest 34 ületasid eesmärgiks seatud töömahu eesmäärke.

Metsamaterjalide tootmise ja logistika funktsionaalsel alusel korraldamiseks on algatatud 2007. aastal Kirde regiooni 7 metskonna baasil pilootprojekt, mille eesmärgiks on selgitada välja, kui palju ressursse kulud tootmise juhtimiseks ja tarnelepingute täitmiseks vajaliku logistika korraldamiseks, samuti kirjeldada optimaalne protsessi skeem. Eelmisel aastal on alustatud ka logistika infosüsteemi loomiseks vajaliku analüüsiga.

Metsamaterjali ja teiste metsasaaduste müümine, metsasaaduste töötlemine ja töötlemissaaduste müümine.

RMK tuludest ja müüginahust annab suurima osa metsamaterjali müük. Selle optimaalne korraldamine on üheks efektiivsemaks tulu tõstmise viisiks.

Eesmärk/tulem	Eesmärk	Täitmine	Täitmine %
Uuendus- ja harvendusraiate müük metsamaterjalidena	100%	100%	100
Korraldada müügiahel metsast kuni kliendini (RMK suurendab veo korraldamist metsast ostja lattu)	55%	55%	100
Müüdud muude metsasaaduste (peamiselt raiejäätmed, kännud, jõulukuused) käive (mln kr)	2,5	1,3	52
Müüa kestvuslepingute alusel palke vähemalt 85% nende kogumahust	85%	Üle 85%	
Mitte suurendada I pa puiduvoogusid üle 55%	55%	57%	
Mitte vähendada III kv puiduvoogusid alla 20%	20%	16%	
Müügilepingu tarnegraafiku mahulise täitmise täpsus	+/-9%	-7,5%	
Tarnitud kauba kvaliteediga rahulolevad kliendid (% klientidest)	85%	Info puudub	

Raiejäätmete ja kändude mahuline turg ei kasvanud prognoositu kohaselt ja hoolimata paindlikust hinnakujundusest ei olnud võimalik raiejäätmeid kavandatud mahus müüa.

Esmakordselt suudeti ületada 85% künnis pikaajalistele klientidele tarnitavate palkide osas. Samas pikaajaliste klientide arv ei kasvanud.

Esimese poolaasta puidukoguseks kujunes 57% aasta mahust, mis on lähedane eesmärgiks võetud 55%-le. Parema tulemuse saamist takistas aasta lõpus turunõudluse vähenemine ning laoseisu kasvamine.

Kolmandas kvartalis müüdud koguseks kujunes 16%, mis jääb eesmärgiks võetud minimaalselt 20% tasemest kahjuks väiksemaks. Selle eesmärgi täitmise võtmeküsimuseks on juhtimispõhimõtete ja töökultuuri muutmine protsessikeskseks ning tööde jätkumine suvisel perioodil.

Müügilepingute tarnegraafikute mahulise täitmise täpsus on üks olulisemaid turustuse mõõdikuid, mis näitab klientide soovide täitmist. Eesmärgiga võrreldes saavutati parem tulemus, kuid planeerimise täpsus on kohati kehv ning organisatsioonil on potentsiaali saavutada parem tulemus.

Tarnitud kauba kvaliteediga rahulolevate klientide osakaalu teadasaamiseks on vaja korraldada kliendiuring, mida 2007. aastal läbi ei viidud. Mõödikut pole võimalik uuringuta hinnata.

Suure arengu tegi infosüsteemis operatiivse laovarvestuse pidamine. Andmete sisestamise kiirus süsteemi suurenes ning vähenes andmete haldamise vajadus süsteemi väliselt. Juhtimisotsuste tegemiseks loodi juurde mitmeid andmebaasil töötavaid päringuid ning päevakajaliste andmete olemasolu baasis tagati.

Tehnilistel põhjustel ja arendaja vahetumise tõttu ebaõnnestus klientidele mugavama elektroonilise enampakkumise keskkonna käivitamine ning selle kasutuselevõtt lükkus 2008. aastasse.

Riigimetsa kasutada andmine rekreatsiooniks, kõrvalkasutuseks ja muudeks eesmärkideks

Kinnitatud on ühtsed põhimõtted riigimetsamaa kasutamisel mittemetsamajanduslikel eesmärkidel ja sätestatud on ka maade inventuuri läbiviimine ning maatükkide peakasutajate määramine. Kinnisvararegistri IT-lahendus on väljatöötamisel ja vastava IT-lahenduse testversioon anti kinnisvaraosakonnale katsetamiseks 2007. aasta detsembri lõpus. Seetõttu jäi täitmata arengukava eesmärk inventeerida 20% RMK kasutada olevatest maadest.

Arengukava eesmärgiks oli 2007. aastal saada tulu vara kasutusse andmisest 0,5 miljonit krooni. Tegelik tulu oli 0,8 miljonit krooni (sellest maa rent 0,2 ja hoonete rent 0,6).

RMK puhkealadel mitmekülgsete rekreatsioonivõimaluste korraldamine ja metsa kasutamise suunamine, turismiteenuste pakkumine ja osutamine

Tegevusala üldine eesmärk on riigimetsa ja selle elustiku kahjustamata võimalikult mitmekesiste metsapuhkuse võimaluste kindlustamine.

Selleks on vajalik puhkealade majandamislahendite optimeerimine looduskeskkonna paremaks säilitamiseks. 2007. aastal tehti selleks:

- Arendati puhkemajanduse GIS-rakendust – sisestatud puhkealade tsoonid.
- Toimus külastajaseire arendus – täpsustati külastusmahu seire läbiviimise korda.
- Koostöös Soome Metsavalitusega toimus külastajauuringu meetodika täiendamine.
- Töötati välja puhkeobjekti kasutuse ja koormustaluvuse indeksi põhimõtted.
- Koostati “puhkemajanduse hea tava” esimene versioon.
- Uuendati valdkonna jäätmehoolduse põhimõtteid.

Ühe külastuskorra maksumuseks kujunes arengukavas kavandatud 36 krooni asemel 34 krooni ja maastiku ilme olukord suudeti hoida kavandatud heal tasemel.

Teiseks eesmärgiks kehtestas arengukava olemasoleva infrastruktuuri kvaliteedi tõstmise lähtudes suurest ja suurenevast kasutuskooomusest. Selleks:

- Kasutati puhkealade objektide renoveerimiseks 3,5 miljonit krooni.
- Keskenduti laudteede, treppide, vaateplatvormide ja piknikukohtade kvaliteedi parandamisele.
- 165 lõkkekohta varustati sädemepüüdjatega.
- Täiendati viidasüsteemi maastikul.

Külastaja rahuoluindeksi väärtuseks kavandati 4,0 ja saavutati 4,2.

Kolmandaks eesmärgiks on kliendi vajadusest lähtuv puhkealade võimaluste mitmekesistamine erinevate kasutusviiside ning tasuliste toodete ja teenuste arendamise kaudu. Selleks:

- Jätkus Põhja-Eesti puhkeala Oandu looduskeskuse renoveerimine ning selle kujundamine metsanduslikku pärandit tutvustavaks keskuseks.
- Inventeeriti erinevaid metsanduslikku pärandit kandvaid hooneid ning koostati kava nende baasil puhkealadel pakutavate võimaluste mitmekesistamiseks.
- Soome Metsavalitsuse ja RMK ühise pärandkultuuriobjektide ühise võrgustiku loomiseks koostati projekt, mis esitatakse 2008. aastal ühiselt Interreg IV.
- Puhkemajade kujundamisel loodusteadlikkust edendavateks üksusteks koostati neli loodushariduslikku toodet ning valmisid puhkemajade ekspositsioonide ideekavandid.

Saavutati 800 000 külastuskorda, kavandatud oli 700 000 külastuskorda.

Neljandaks eesmärgiks on puhkemajanduse spetsialistide kaadri arendamine vastamaks klientide ootustele ja tagamaks puhkealade jätkusuutlikkust. Kavandatud oli 5 kooolituspäeva inimese kohta, suudeti täita 6,5.

Riigile jäetud jahipiirkondades jahinduse, jahilukite asurkondade seire ning jahindusalase väljaõppe korraldamine, jahipidamise heade tavade, viiside ja jahilukite hooldamise tänapäevaste kogemuste rakendamine

RMK hallatavate jahipiirkondade põhitegevus on jahipiirkondade ulukiasurkondade ratsionaalne ja põhjendatud majandamine. Ühest küljest on jahimajanduslik tegevus suunatud ulukiasurkondade optimaalse vanuselise ja soolise struktuuri saavutamisele, mis tagaks asurkondade elujõulisuse ja stabiilsuse. Teisest küljest tuleb ulukiasurkondade baasil tasuliste jahipidamisvõimaluste pakkumisega katta jahipiirkondade majandamiskulusid.

Eesmärk/tulem	2007 eesmärk	2007 täitmine	Täitmine %
Käive jahipiirkonna 1 ha kohta (kr)	37,1	40,2	108
Jahiprotokolli alusel osutatud tasuliste jahipäevade arv (tk)	2745	3277	119
RMK kasutuses olevate jahipiirkondade pindala protsent vabariigi jahimaadest (%)	9,2	9,4	102
Ulukihooldetööde maht (kr/ha)	4,06	3,43	84
Jahilubadena kütitud suurulukite arv küttimismahust (%)	20,8	Hooaeg kestab	
Müüdnud ulukiküttemislubade arv (tk/1000 ha)	1,5	Hooaeg kestab	

Ulukihooldetööde arengukavas ettenähtust väiksem kulu on tingitud eelkõige soojast talvest, kus ei kulunud vahendeid lumetõrjetele, täiendvale lisasöödale jm.

Riigimetsa riigikaitseks kasutada andmine ja riigimetsale pandud avalike funktsioonide täitmine

Tähtsaimaks märksõnaks ja mõõdikuks 2007. aastal riigimetsa kasutamisel riigikaitseks oli RMK ja Kaitseministeeriumi vaheline 10. jaanuari raamleping, mille eesmärgiks on pooltele seadusest ja nende alusel antud õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine ja õiguste teostamine harjutusväljadel asuva riigimetsa kasutamisel RMK-le majandusliku tulu saamiseks ja kaitsevæele riigikaitse eesmärkide täitmiseks.

Siiani on lahendamata küsimus, kelle valitsemisel peab olema harjutusväljadel asuv mets. 2007. aasta lõpus taotles kaitseministeerium keskkonnaministeeriumil harjutusväljadel asuvad metsad kaitseministeeriumile üle anda. 5 harjutusvälja puhul tähendaks see ligemale 25 000 ha põlise riigimetsamaa üleandmist kaitseministeeriumi valitsemisele.

Konsultatsioonitegevus, metsandusteabe kogumine, analüüsimine ja väljastamine, metsandusliku oskusteabe vahendamine, arendusprojektide teostamine ja teabematerjalide kirjastamine.

Konsultatsiooniosakond käivitas ja viis lõpule mitmed suuremahulised projektid, nagu pärandkultuuri, raiejäätmete kasutamise, digitaalse tulevalve korraldamise projektid. Kõigi kolme tegevuse puhul on tegemist Eesti jaoks uute projektivaldkondadega. Samuti võib esile tuua ka Moldova metsanduse nõustamise projekti, mis oli esimene suurem välisprojekt.

Oluliseks tuleb pidada traditsiooniks kujunenud metsandusliku visioonikonverentsi korraldamist, mis on saanud üheks olulisemaks metsandusürituseks Eestis ja omab väga head tagasisidet.

Eesmärk/tulem	2007 eesmärk	2007 täitmine
Käive (mln kr)	10	12
Kasum (mln kr)	0,06	3,7
Töökohtade arv (tk)	5	5
Sisekäibe maht (%)	40	44
Välisriikidega või välisriikides (tk)	1	1
Metsa(keskkonna)konverents (tk)	1	1

Keskkonnaministri kehtestatud nimekirja kohaste teenuste osutamine, kruusa ja liiva kaevandamine ja müümine.

Strateegiliste eesmärkide täitmine

- RMK halduses olevatel maadel asuvate perspektiivsete maardlate väljaselgitamine – tehtud on OÜ Eesti Geoloogiakeskuse poolt analüüs „Lühiülevaade liiva-kruusa levikust riigimetsamaal“ – analüüs hõlmab võimalikke varusid, kaardimaterjali ning konkreetseid soovitusi 11 maakonnas asuva 26 võimaliku, kas siis liiva või kruusa maardla osas, koos ettepanekutega alatatada geoloogiline uuring või kaevandamine;
- Kaevandamise protsessi koordineerimiseks optimaalse lahenduse leidmine – tegemata, saab täita kõige varem 2008. aasta novembris / detsembris, kui on läbiviidud geoloogilised uuringud ning saadud positiivne vastus kaevandamise taotlustele ning seeläbi ka saadud ettekujutus töömahtudest;
- Kaevisse müügi korraldamise põhimõtete väljatöötamine – tegemata, saab vajadusel täita kõige varem 2008. aasta novembris / detsembris, kui on läbiviidud geoloogilised uuringud ning saadud positiivne vastus kaevandamise taotlustele ning seeläbi saadud ettekujutus ressursi mahtudest ning on täpsustunud RMK enda vajadused;

2007 eesmärk	Täitmine
Lähema 10 aasta perspektiivsete karjääride väljavalimine	Tehtud, geoloogiliste uuringute taotlused esitatud kokku aastamahule 415 000 m ³ (2006. aastal oli RMK vajadus kokku 310 500 m ³)
Katastriüksuste loomine	Tegemata, tegevusega saab alustada aastal 2008 peale geoloogiliste uuringute läbiviimist
Vajalike uuringute läbiviimine ja potentsiaalse mahu määramine	Pooleli, 2007. aasta juulis esitatud 15 geoloogilise uuringu loa taotlust, menetlemine kestab (2008. aasta algul väljastatud 3 uuringu luba Põlvamaa KKT poolt)
Tasuvusanalüüside tegemine	Tegemata, tegevusega saab alustada peale geoloogiliste uuringute tegemist ja võimalike mahtude selgumist (kõige varem 2008 november/detsember)
Kaevisel kasutusele võtmine	Tegemata, tegevusega saab alustada kõige varem 2009. aastal
Metsa(keskkonna)konverents (tk)	1

Oma tegevusega seonduva täiendus- ja ümberõppe korraldamine või teostamine

Töötajate arendamine läbi koolituse on personalijuhtimise valdkonnana üks olulisemaid vahendeid, millega tagatakse organisatsiooni areng ja talle pandud ülesannete täitmine.

Eesmärk/tulem	2007 eesmärk	2007 täitmine	Täitmine %
Keskmine koolituskulu töötaja kohta aastas (kr)	3500	3445	98
Keskmine koolituspäevade arv töötaja kohta aastas	5	4	80
Koolituse käive (Räpina koolituskeskus ja Sagadi metsakeskus)	920 000	951 807	103
Räpina koolituskeskus	450 000	370 222	82
Sagadi metsakeskus	470 000	581 585	124
Koolituse inimpäevade arv (Räpina koolituskeskus ja Sagadi metsakeskus)	2064	2454	119
Räpina koolituskeskus	1100	980	89
Sagadi metsakeskus	964	1474	152

Räpina koolituse käive ja koolituse inimpäevade arv on plaanitust väiksem, sest ei toimunud metsnike täiendõpe koolitust aasta lõpus ja õpipoisi programm koostöös Räpina Aianduskooliga lükkus 2008 aastasse.

RMK arengukava 2009–2012 koostamise protsess

